

**Київський інститут
інтелектуальної власності
та права Національного
університету
«Одеська юридична академія»**

**Кафедра інтелектуальної власності
та цивільно-правових дисциплін**

**Інститут науково – дослідницький
Люблінського парку
науково технологічного
(м. Люблін, Республіка Польща)**

«ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК У ХХІ СТОЛІТТІ ТЕХНІЧНІ, ПРАВОВІ ТА ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ»

**тези міжнародної науково-практичної
веб – конференції**

Київ – 2019

УДК 34:330.341.1

DOI 10.5281/zenodo.3541574

**Рекомендовано до друку Науковою радою Інституту науково-дослідного
Люблінського парку науково-технологічного
(Протокол №1 від. 14.10.2019 р.)**

Інноваційний розвиток у ХХІ столітті технічні, правові та економічні аспекти: матеріали міжнародної науково-практичної веб-конференції (Київ 26 липня 2019 р.) – Люблін: Інститут науково-дослідницький ЛПНТ. – 2019. – 119 с.

У збірнику матеріалів міжнародної науково-практичної веб-конференції «Інноваційний розвиток у ХХІ столітті технічні, правові та економічні аспекти», що відбулася 26 липня 2019 року в Київському інституті інтелектуальної власності та права Національного університету «Одеська юридична академія», опубліковано тези доповідей, в яких обговорено результати інноваційних наукових досліджень з технічних, правових та економічних галузей знань, а також авторами було здійснено пошук рішень з актуальних проблем ролі та значення інноваційного розвитку у ХХІ столітті, з метою встановлення контактів між молодими вченими різних країн та обмін науковими результатами та дослідницьким досвідом.

Тези наукових повідомлень і виступів друкуються в авторській редакції. Відповідальність за достовірність поданих фактів, цитат, цифр, прізвищ тощо автори несуть особисто.

Будь яке відтворення тексту без згоди авторів забороняється.

© Інститут науково-дослідницький Люблінського парку науково-технологічного

© Київський інститут інтелектуальної власності та права

Національного університету «Одеська юридична академія», 2019

Зоряна Лободіна
доктор економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів ім. С. І. Юрія
Тернопільського національного
економічного університету,
м. Тернопіль, Україна

ІНКЛЮЗИВНЕ ЗРОСТАННЯ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ ОРІЄНТИР ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Ключовою ціллю трансформаційних процесів, які відбуваються в Україні, є забезпечення макроекономічної рівноваги та поступального інноваційного соціально-економічного розвитку.

Інноваційний соціально-економічний розвиток держави неможливий без забезпечення дотримання прав, свобод, рівноправності, гарантій безпеки кожної людини, активного залучення всіх членів суспільства у різні види діяльності. На думку А. Базилюк та О. Жулин, процес збільшення ступеня участі усіх громадян у соціумі шляхом покращення можливостей доступу до праці і справедливого розподілу результатів праці відповідає такому типу соціально-економічного розвитку держави як інклюзія (англ. inclusion – включення) [12, с. 20].

Глобальна економічна криза продемонструвала суттєві дисбаланси моделей зростання світової економіки і викликала необхідність пошуку нової, більш гнучкої і збалансованої моделі, здатної підтримувати усталені високі темпи зростання в довгостроковій перспективі разом із забезпеченням рівності доступу до усіх видів ресурсів [299, с. 187]. У зв'язку з цим економістами ХХІ ст. було обґрунтовано декілька концепцій подальшого сталого розвитку в довгостроковій перспективі: концепція нової норми (New Normal); концепція реіндустріалізації (неоіндустріалізації); «зеленої» економіки» та ін.

Зважаючи на значну кількість невирішених проблем, пов'язаних із сповільненням темпів економічного зростання національних економік, зростанням бідності населення, поширенням деструктивних демографічних і

екологічних процесів, соціального відторгнення населення від отримання суспільних послуг, гендерної нерівності доступу жінок і чоловіків до участі в економічному, соціальному та політичному житті країн, виникла потреба в розробці нових, більш ефективних концепцій «для усіх» (тобто інклюзивних концепцій), спрямованих на забезпечення зростання і розвитку держав. У межах цієї парадигми значний інтерес викликає концепція інклюзивного сталого зростання (inclusive sustainable growth).

Базові положення цієї концепції розроблялися такими зарубіжними вченими, як Д. Аджемоглу, Д. Робінсон, Е. Райнерт, Дж. Подеста, З. Бедос, С. Голандер, та були використані в роботі Комісії зі зростання і розвитку, очолюваної М. Спенсом, Б. Солоу, за результатами якої підготовлено «Доповідь про ріст. Стратегії сталого розвитку і інклюзивного зростання» [76].

Інклюзія полягає в забезпеченні активної участі усіх зацікавлених сторін у системі для отримання позитивного результату за рівних можливостей та адаптації системи до потреб людини. У рамках інклюзивної моделі люди адаптуються, змінюються, беруть активну участь в економічному, соціальному та політичному житті держави з урахуванням необхідності задоволення потреб кожного члена суспільства. Концепція інклюзивного сталого розвитку передбачає, що кожен суб'єкт економіки є важливим, унікальним, цінним для суспільства і має можливості, щоб задовольнити свої потреби. Інклюзивне зростання економіки є багатофакторним і багаторівневим процесом, основою якого є економіка максимальної зайнятості та взаємодії усіх суб'єктів у контексті гуманного розвитку суспільства [300, с. 85].

До цілей інклюзивного зростання економіки поряд із збільшенням обсягу ВВП відносяться і активний розвиток людського капіталу, зростання участі всіх верств населення (незалежно від статі, віку, місця проживання, соціального статусу, обсягу доходів і т. д.) в економічному житті, покращення їхнього добробуту, зменшення нерівності, бідності, ощадливе використання природних ресурсів, енергоефективних технологій тощо.

На думку О. Прогнімак, інклюзивне зростання дає змогу залучити більшу

частину трудових ресурсів до ефективної економічної діяльності, завдяки чому забезпечити більшій частині населення більш високий рівень життя [299, с. 188]. Ж. Гупта та К. Веглін вважають, що інклюзивне зростання не тільки створює нові економічні можливості, а й забезпечує рівний доступ до можливостей, створених для всіх верств суспільства, особливо для бідних [441].

Продовжуючи цю думку, Р. Раньєрі та Р. Рамос зазначають: «Інклюзивне зростання – це концепція, яка забезпечує справедливі можливості та рівноправ'я для економічних учасників, що супроводжується вигодами, отриманими кожним сектором економіки та різними верствами суспільства [475]». При цьому рівень соціально-економічного розвитку держави має визначатись з врахуванням не тільки валового внутрішнього продукту, але й певних соціальних показників.

Трактування терміну «інклюзивне зростання» є предметом наукових дискусій вчених, економістів провідних міжнародних організацій (табл. 1).

Наукові підходи економістів до дефініції «інклюзивне зростання»

Назва міжнародної організації	Трактування поняття «інклюзивне зростання»
Міжнародний валютний фонд (International Monetary Fund) [445]	підвищення темпів зростання за рахунок надання єдиного простору для інвестицій і продуктивної зайнятості населення;
Світовий банк (World Bank) [435]	стале, поширене в усіх секторах економіки зростання, яке відбувається швидкими темпами, залучає значну частину трудових ресурсів країни і характерне рівністю можливостей доступу до ринку праці і ресурсів;
Центр міжнародної політики інклюзивного зростання (International Policy Centre for Inclusive Growth) [437]	як результат – справедливий розподіл доходів; як процес – забезпечення широких можливостей участі в процесі зростання шляхом прийняття управлінських рішень, так і в безпосередньому забезпеченні такого зростання;
ОЕСР (Organisation for Economic Cooperation and Development) [436] забезпечення високого рівня зайнятості, інвестування в навчання та розвиток навичків, боротьбу з бідністю, модернізацію ринків праці, системи	

соціального захисту, сприяння більшому об'єднанню суспільства;	
ОЕСР (Organisation for Economic Cooperation and Development) [493]	економічне зростання, яке створює можливості для всіх прошарків населення й справедливіше розподіляє в суспільстві переваги від збільшення добробуту як в грошовому, так і в негрошовому вираженні.

Джерело: складено автором.

Значимість забезпечення інклюзивного зростання економік підтверджена рішеннями багатьох міжнародних організацій. В Україні концепція інклюзивного зростання знаходиться на початковій стадії впровадження. І хоча в діючому стратегічному документі «Україна – 2020» акцент на інклюзії не зроблено, відповідно до ухвалених 193-ма країнами у 2015 р. на Саміті ООН зі сталого розвитку в Нью-Йорку 17 глобальних Цілей сталого розвитку (ЦСР) на період до 2030 року, в Україні розроблено проект Стратегії сталого розвитку України на період до 2030 року, в якому передбачено інструменти для забезпечення інклюзивного зростання.

Отже, стратегічним орієнтиром переходу України на інноваційний шлях розвитку вважаємо впровадження моделі інклюзивного соціально-економічного розвитку. У даному контексті домінуючою особливістю розвитку сучасної економічної системи буде: по-перше, формування соціально орієнтованої на людський розвиток типу економіки та підвищення якості людського життя шляхом створення максимальних можливостей для розвитку особистості, участі у всіх сферах життєдіяльності країни, працевлаштування та рівного доступу до результатів праці за рахунок формування економіки з високою зайнятістю та антидискримінаційно спрямованого суспільства з його мінімальним розшаруванням; по-друге, обов'язкову участь держави у регулюванні соціально-економічних процесів, зумовлену недосконалістю

ринкових відносин та спрямовану на забезпечення економічного зростання.

Список використаних джерел:

1. Базиліук А. В., Жулин О. В. Інклюзивне зростання як основа соціально-економічного розвитку. *Економіка та управління на транспорті*. 2015. Вип. 1. С. 19–29. URL : <http://publications.ntu.edu.ua/eut/2015-01/019-029.pdf>.
2. Прогнімак О. Д. Інклюзивний розвиток України: перешкоди vs перспективи. *Економічний вісник Донбасу*. 2018. № 1 (51). С. 187–197.
3. Доклад о росте. Стратегии устойчивого роста и инклюзивного развития (The Growth Report. Strategies for Sustained Growth and Inclusive Development). The International Bank for Reconstruction and Development. 2008. URL : https://siteresources.worldbank.org/EXTPREMNET/Resources/489960-1338997241035/Growth_Commission_Final_Report_Russian.pdf.
4. Продіус О. І. Інклюзивні інновації в контексті соціальної відповідальності підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2017. Вип. 2, ч. 2. С. 84–88. URL : http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/14_2_2017ua/19.pdf.
5. Gupta J., Vegelin C. Sustainable development goals and inclusive development. *International Environmental Agreements: Politics, Law and Economics*. 2016, June. Vol. 16. Issue. 3. P. 433–448. URL : <https://link.springer.com/article/10.1007/s10784-016-9323-z>.
6. Ranieri R., Ramos R. A. Inclusive Growth: Building up a Concept. Working Paper № 104. Brazil: International Policy Centre for Inclusive Growth, 2013. 25 p. URL : <http://www.ipc-undp.org/pub/IPCWorkingPaper104.pdf>.
7. Inclusive Growth: Measurement and Determinants. Washington DC : IMF, 2013. URL : <https://www.imf.org/external/pubs/cat/longres.aspx?sk=40613.0>.
8. Ending Poverty and Sharing Prosperity. Global Monitoring Report 2014/15. Washington DC: International Bank for Reconstruction and Development / The World Bank, 2015. 240 p. URL : <http://www.worldbank.org/en/publication/global-monitoring-report>.
9. Exploring and Strengthening the Intersections between Social Protection, Employment and Inclusive Growth / Issues Paper for G20 DWG on Growth with Resilience. Brasilia DF, Brazil : International Policy Centre for Inclusive Growth (IPC - IG), 2013. 47 p. URL : <http://www.ipc-undp.org/publication/26527>.
10. Europe 2020. A strategy for smart, sustainable and inclusive growth. Brussels, EC, 2010. 37 p. URL : <http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/COMPLET%20EN%20BARROSO%20%20%20007%20-%20Europe%202020%20-%20EN%20version.pdf>.